

PODSUMOWANIE

do

PROJEKTU AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2003 - 2006 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2007 – 2010

zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie właściwych organów, zgłoszone uwagi i wnioski, wyniki postępowania transgranicznego oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości monitoringu.

Gdańsk, październik 2009

SPIS TREŚCI:

<u>1 WSTĘP.....</u>	<u>3</u>
<u>2 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko</u>	<u>4</u>
<u>2.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko – wersja</u>	
<u> pierwotna.....</u>	<u>4</u>
<u>2.2 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko po</u>	
<u> autopoprawkach.....</u>	<u>6</u>
<u>3 Opinie odpowiednich organów.....</u>	<u>7</u>
<u>4 Zgłoszone uwagi i wnioski.....</u>	<u>8</u>
<u>5 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko</u>	
<u> </u>	<u>9</u>
<u>6 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu.....</u>	<u>9</u>
<u>7 Informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu.....</u>	<u>10</u>
<u>8 Informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia uwag i</u>	
<u> wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa.....</u>	<u>11</u>

1 WSTĘP

Posumowanie zgodnie z art. 55 ust 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227) zawiera:

1. uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych;
2. informacje w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
 - opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
 - zgłoszonych uwagi i wnioski;
 - wyniki postępowania dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko;
 - propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu,
3. informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu;
4. informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa

W dniu 24 września 2007 r. Sejmik Województwa Pomorskiego w Gdańsku uchwalił "Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 - 2014, którego część stanowi Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2010". Dokument jest aktualizacją "Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010", przyjętego przez Sejmik w 2003 roku Uchwałą Nr 153/XIII/03.

W rozdziale V określono cele Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 – 2014, w tym dziewiętnasty cel średniookresowy „Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych”, zawierający zapis: „Z uwagi na potrzebę ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w województwie nie przewiduje się rozwoju energetyki węglowej oprócz istniejących instalacji”.

Polityka energetyczna państwa zakłada wykorzystanie węgla, jako głównego paliwa dla elektroenergetyki w celu zagwarantowania odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa energetycznego

kraju. Krajowe zasoby węgla kamiennego i brunatnego są, bowiem ważnymi stabilizatorami bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Prognozowany wzrost zużycia energii i potrzeba zdecydowanej poprawy bezpieczeństwa energetycznego powoduje, że w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju energetyki należy brać pod uwagę wszystkie dostępne źródła energii.

Trwająca aktualizacja dwóch dokumentów strategicznych tj. Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla Województwa Pomorskiego oraz aktualizacja Regionalnej strategii energetyki z uwzględnieniem źródeł odnawialnych w województwie pomorskim do roku 2025 r. przewiduje zmiany w zakresie zapisów dotyczących energetyki.

Zapisy w dokumentach strategicznych nie mogą być sprzeczne, zatem dla zachowania spójności polityki regionalnej należy zmienić zapisy Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 – 2014.

2 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

2.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko – wersja pierwotna

„Dopuszczona, w ramach zmiany Programu Ochrony Środowiska, lokalizacja i budowa elektrowni systemowych, ale również wiatrowych, może napotkać na poważne utrudnienia wynikające z rozwiniętej na terenie województwa sieci obszarów objętych prawną ochroną przyrody, w tym włączonych do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000.

Ogólny zakaz budowy na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody instalacji niezwiązanych z ich funkcjonowaniem i ochroną odnosi się również do omawianych w niniejszej Prognozie obiektów energetycznych, w tym przesyłowych linii elektroenergetycznych. Z uwagi na charakter oddziaływania na środowisko niedopuszczalna jest także budowa systemowych elektrowni węglowych i jądrowych oraz elektrowni wiatrowych również na obszarach Natura 2000 a także w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Odnosi się to przede wszystkim do rejonu Zalewu Wiślanego wraz z przyległą częścią Mierzei Wiślanej, zachodniej części Zatoki Gdańskiej, terenów przybrzeżnych morza terytorialnego oraz międzywala Wisły.

Przedstawione w niniejszej prognozie zagrożenia dla środowiska, które mogą być spowodowane przez nadmierną dowolność traktowania zapisów Programu Ochrony Środowiska zaproponowanych w ramach jego aktualizacji oraz wdrożenie określonych wyżej zaleceń ich minimalizacji wskazują na celowość korekty POŚ, alternatywnie:

- Wariant I - polegający na uściśleniu przedstawionego tekstu aktualizacji POŚ;

- Wariant II - polegający na zmianie zapisów nowo zdefiniowanego celu, z uwzględnieniem zasad polityk: ekologicznej i energetycznej państwa;

Poniżej przedstawiono propozycję korekty zapisów celu 19 oraz nowego celu 24 Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego, w odniesieniu do obu powyższych wariantów.

Wariant I: cel 19 (IV-2) **Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych**
Stan istniejący - uzupełnienie ostatniego zdania w brzmieniu:

*„Z uwagi na potrzebę ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w województwie nie przewiduje się **budowy nowych instalacji energetyki węglowej o sprawności systemowej poniżej 50%.**”*

Kierunki działań – uzupełnienie punktu 2 o zapis w brzmieniu:

*„**Wyklucza się możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 oraz w zasięgu głównych szlaków wędrówek ptaków migrujących**”*

cel **Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zasobów środowiska i ograniczeniem powstawania odpadów**

Kierunki działań – uzupełnienie o punkt 2 w brzmieniu:

*„**Wyklucza się możliwość lokalizacji elektrowni systemowych w obszarach Natura 2000.**”*

Wariant II: cel 19(IV-2) *jak w wariantcie I*

cel **Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zasobów środowiska i ograniczeniem powstawania odpadów**

Kierunki działań – tekst w brzmieniu:

„1. Rozbudowa instalacji do wytwarzania energii elektrycznej na terenie województwa w stopniu adekwatnym do docelowego zapotrzebowania mocy, z wykluczeniem możliwości lokalizacji elektrowni systemowych w obszarach Natura 2000.

2. Należy stworzyć system preferencyjny dla budowy nowoczesnych instalacji do wytwarzania energii w kogeneracji oraz innych rozproszonych źródeł energii.

3. Nowobudowane instalacje elektroenergetyczne muszą spełniać wymagania przepisów Prawa ochrony środowiska, w tym dotyczących stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT).

4. Należy stosować technologie niskoodpadowe, a odpady ze spalania węgla w ramach kompleksowego procesu produkcyjnego winny być poddawane odzyskowi. Odpady z elektrowni jądrowej podlegać będą odrębnym przepisom.

5. Podjęcie decyzji o budowie systemowej instalacji do wytwarzania energii elektrycznej winno wynikać z ustaleń polityki przestrzennej państwa i być poprzedzone studiami lokalizacyjnymi na obszarze Województwa Pomorskiego

Z omówionych wyżej względów **jako korzystniejsze i rekomendowane do przyjęcia uznano zapisy według wariantu II.**”

2.2 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko po autopoprawkach

„Dopuszczona, w ramach zmiany Programu Ochrony Środowiska, lokalizacja i budowa elektrowni systemowych, ale również wiatrowych, może napotkać na poważne utrudnienia wynikające z rozwiniętej na terenie województwa sieci obszarów objętych prawną ochroną przyrody, w tym włączonych do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000.

Ogólny zakaz budowy na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody instalacji niezwiązanych z ich funkcjonowaniem i ochroną odnosi się również do omawianych w niniejszej Prognozie obiektów energetycznych, w tym przesyłowych linii elektroenergetycznych. Z uwagi na charakter oddziaływania na środowisko niedopuszczalna jest także budowa systemowych elektrowni węglowych i jądrowych oraz elektrowni wiatrowych również na obszarach Natura 2000. Odnosi się to przede wszystkim do rejonu Zalewu Wiślanego wraz z przyległą częścią Mierzei Wiślanej, zachodniej części Zatoki Gdańskiej, terenów przybrzeżnych morza terytorialnego oraz międzyzwała Wisły.

Przedstawione w niniejszej prognozie zagrożenia dla środowiska, które mogą być spowodowane przez nadmierną dowolność traktowania zapisów Programu Ochrony Środowiska zaproponowanych w ramach jego aktualizacji oraz wdrożenie określonych wyżej zaleceń ich minimalizacji wskazują na celowość korekty POŚ, alternatywnie:

- Wariant I - polegający na uściśleniu przedstawionego tekstu aktualizacji POŚ;
- Wariant II - polegający na zmianie zapisów nowo zdefiniowanego celu, z uwzględnieniem zasad polityk: ekologicznej i energetycznej państwa;

Poniżej przedstawiono propozycję korekty zapisów celu 19 oraz nowego celu 24 Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego, w odniesieniu do obu powyższych wariantów.

Wariant I: cel 19 (IV-2) **Promocja i wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych**

Stan istniejący - uzupełnienie ostatniego zdania w brzmieniu:

*„Z uwagi na potrzebę ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w województwie nie przewiduje się **budowy nowych instalacji energetyki węglowej o sprawności systemowej poniżej 45%.**”*

Kierunki działań – uzupełnienie punktu 2 o zapis w brzmieniu:

*„**Wyklucza się możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 oraz w zasięgu głównych szlaków wędrówek ptaków migrujących**”*

cel **Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zasobów środowiska i ograniczeniem powstawania odpadów**

Kierunki działań – uzupełnienie o punkt 2 w brzmieniu:

„Wyklucza się możliwość lokalizacji elektrowni systemowych w obszarach Natura 2000”.

Wariant II: cel 19(IV-2) *jak w wariantcie I*

cel **Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zasobów środowiska i ograniczeniem powstawania odpadów**

Kierunki działań – tekst w brzmieniu:

„1. Rozbudowa instalacji do wytwarzania energii elektrycznej na terenie województwa w stopniu adekwatnym do docelowego zapotrzebowania mocy, z wykluczeniem możliwości lokalizacji elektrowni systemowych w obszarach Natura 2000.

2. Należy stworzyć system preferencyjny dla budowy nowoczesnych instalacji do wytwarzania energii w kogeneracji oraz innych rozproszonych źródeł energii.

3. Nowobudowane instalacje elektroenergetyczne muszą spełniać wymagania przepisów Prawa ochrony środowiska, w tym dotyczących stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT).

4. Należy stosować technologie niskoodpadowe, a odpady ze spalania węgla w ramach kompleksowego procesu produkcyjnego winny być poddawane odzyskowi. Odpady z elektrowni jądrowej podlegać będą odrębnym przepisom.

5. Podjęcie decyzji o budowie systemowej instalacji do wytwarzania energii elektrycznej winno wynikać z ustaleń polityki przestrzennej państwa i być poprzedzone studiami lokalizacyjnymi na obszarze Województwa Pomorskiego

Z omówionych wyżej względów, jako **korzystniejsze i rekomendowane do przyjęcia uznano zapisy według wariantu II”.**

3 Opinie odpowiednich organów

Projekt aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 – 2014 był przedmiotem obrad Komisji Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Pomorskiego.

Projekt aktualizacji Programu, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 ze zm.) przedłożono do zaopiniowania ministrowi właściwemu do spraw środowiska. Pismem znak DIS-075/4988/2009/gn z dn. 18.09.09 Minister Środowiska zaopiniował pozytywnie przedstawiony projekt.

Organ opracowujący projekt aktualizacji Programu zgodnie z art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udział społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny

oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) wystąpił do właściwych organów (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku) o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gdańsku (pismo z dn. 30.06.09 znak RDOŚ-22-WOO-7040/28/09/MB);
- Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gdańsku (pismo z dnia 20.07.09 znak SE.NS-80/490/185zp/BK/09),

organ opracowujący projekt aktualizacji Programu przystąpił do sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko.

Marszałek Województwa Pomorskiego pismami:

- z dnia 1.09.09 znak DROŚ.E.EP.MHa.7610-64
- oraz z dnia 25.09.09 znak DROŚ.E.EP.MHa.7610-68/09 (po wniesieniu autopoprawek przez autora Prognozy)

stosownie do art. 54 ust 1, art. 57, pkt 2 oraz art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego w Gdańsku o zaopiniowanie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Projektu aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku pismem nr RDOŚ-22-WOO-7040/39/09/MB z dn. 06.10.2009 roku (**Załącznik nr 1**) zaopiniował w zakresie ochrony środowiska oba dokumenty bez uwag.

Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Gdańsku pismem nr SE.ZNS-80/490/247/BK/09 z dn. 30.10.2009 roku (**Załącznik nr 2**)

Ponadto Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Gdańsku wnosi o zachowanie zgodności między Projektem aktualizowanego obecnie Programu ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014 a ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego.

4 Zgłoszone uwagi i wnioski

Zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych uwagi, wnioski i opinie zostały zaprezentowane w **Załączniku nr 3** wraz z ich rozstrzygnięciem. W pkt. VII omówiono pokrótce sposób wzięcia pod uwagę zgłoszonych opinii i wniosków.

5 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Analiza skutków środowiskowych związanych z realizacją nowego Dwudziestego drugiego celu średniookresowego sformułowanego w *Projekcie aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 - 2010* może wymagać postępowania transgranicznego. Ze względu na możliwość spowodowania znaczących oddziaływań na terytorium sąsiednich krajów oraz na obszar Morza Bałtyckiego należy liczyć się z **koniecznością przeprowadzenia takiego postępowania budowy elektrowni jądrowej oraz być może elektrowni węglowej**. Projekt aktualizacji Programu nie ustala miejsca lokalizacji ani parametrów technicznych w/w obiektów, zawiera jedynie sugestie i podstawowe uwarunkowania ich lokalizacji w granicach województwa pomorskiego. Stąd też na etapie tej aktualizacji postępowania transgraniczne byłyby trudne do przeprowadzenia.

Zaleca się zatem ich przeprowadzenie: dla elektrowni jądrowej na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko deklarowanego przez Rząd RP Programu Energetyki Jądrowej¹, zawierającego analizy wariantów lokalizacyjnych w skali kraju.

Ewentualne postępowanie transgraniczne dla elektrowni węglowej zaleca się przeprowadzić w ramach raportu OOS przedsięwzięcia uwzględniającego analizy wariantów lokalizacyjnych i ocenę ich oddziaływania.

6 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu

Monitoring prowadzonej polityki ochrony środowiska oznacza, że realizacja Programu podlega ocenie w zakresie:

1. stopnia wykonania przyjętych działań,
2. stopnia realizacji założonych celów,
3. analizy przyczyn powstałych rozbieżności.

System oceny realizacji Programu oparty jest na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji, pozwalających całościowo opisać zagadnienia polityki ochrony środowiska i zarazem dających możliwość porównań międzyregionalnych. System tworzą:

¹ Polityka energetyczna Polski do roku 2030, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2009 (projekt z 5.03.09)

1. **wskaźniki presji na środowisko**, wskazujące główne źródła problemów i zagrożeń środowiskowych, odnoszące się do tych form działalności, które zmniejszają ilość i jakość zasobów (np. emisja zanieczyszczeń do środowiska, ilość odpadów gromadzonych na składowiskach, tempo eksploatacji zasobów środowiska),
2. **wskaźniki stanu środowiska**, odnoszące się do jakości środowiska i jego zasobów, pozwalające na ocenę zachodzących zmian (np. lesistość, udział gruntów rolnych..),
3. **wskaźniki reakcji (działań ochronnych)**, pokazujące działania podejmowane w celu poprawy jakości środowiska lub złagodzenia antropopresji na środowisko (np. procent mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków, udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni województwa, powierzchnia gruntów zrehabilitowanych, wydatki na ochronę środowiska).

Do określenia powyższych wskaźników wykorzystywane są przede wszystkim informacje Głównego Urzędu Statystycznego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Lista proponowanych wskaźników dla województwa pomorskiego przedstawiono w tabeli 2. POŚ WP.

Monitoring w formie ewaluacji on going oraz ex post przeprowadzany jest, co 2 lata, zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska.

7 Informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu

W dniu 4 lutego 2009 r. Zarząd Województwa Pomorskiego przystąpił do aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 – 2014².

30 lipca 2009 r. opublikowano na stronie internetowej Samorządu województwa pomorskiego informację o przystąpieniu do aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014.

W dniu 1 września 2009 r. Zarząd Województwa Pomorskiego przyjął Projekt aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007 - 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 – 2014 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko³, kierując je do konsultacji społecznych, w tym etapu uzgadniania i opiniowania (BIP - obwieszczenie z dnia 01.09.09).

Z uwagi na wniesienie przez autora Prognozy autopoprawek do dokumentu w dniu 24 września 2009 r. wydłużono okres trwania konsultacji społecznych. (BIP –obwieszczenie z dnia 24.09.09)

Konsultacje oparte były o **zasadę jawności**, której podstawową cechą jest możliwie swobodny dostęp do dokumentów i danych. Miały **charakter publiczny** i oparte były o **zasadę równości i otwartości**,

² Uchwała ZWP 128/181/09 z dnia 4.02.09

³ Informacja na ZWP z dnia 01.09.09

co oznacza, że uczestniczyć w nich mogli wszyscy zainteresowani obywatele (nie tylko partnerzy instytucjonalni).

Celem konsultacji było uzyskanie możliwie najszerszego spektrum opinii i propozycji na temat zapisów zawartych w obu projektach oraz prognozach oddziaływania na środowisko od:

- ministra właściwego do spraw środowiska;
- organów właściwych ds. opiniowania Prognoz ich oddziaływania na środowisko;
- społeczeństwa.

Konsultacje społeczne trwały w okresie 01.09.2009 – 05.10.2009 (łącznie 5 tygodni z uwagi na fakt, że 21.09.09 autor Prognozy wniósł autopoprawki do dokumentu, będącego w trakcie konsultacji społecznych). Ogłoszenia na temat formuły ich przebiegu zostały opublikowane w prasie regionalnej⁴ w dniu 1 września i 24 września br., a także na stronach internetowych samorządu województwa www.woj-pomorskie.pl.

Informacja o projektowanych dokumentach została opublikowana w rejestrze dokumentów zawierających informacje o środowisku i jego ochronie – Centrum Informacji o Środowisku (ekoportal.pl) pod numerami:

- 1) *Projekt zmiany Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010 – 2009/C/0004*
- 2) *Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010 - 2009/F/0004*

Wszystkie dokumenty związane z procesem zmiany POŚ WP, były dostępne pod adresem internetowym <http://www.wrotapomorza.pl/pl/bip/umwp> przez cały okres konsultacji społecznych.

Do wzięcia udziału w konsultacjach *Projektu zmiany POŚ WP* zaproszeni zostali wszyscy mieszkańcy województwa, w tym zwłaszcza przedstawiciele: samorządu terytorialnego, partnerów społeczno-gospodarczych, administracji rządowej, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych i środowisk akademickich.

Termin składania wniosków i uwag został określony na dzień 5 października 2009 roku.

8 Informacje o sposobie wzięcia pod uwagę i zakresie uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa

Wszystkie opinie, uwagi i wnioski zebrane w trakcie etapu opiniowania i uzgadniania oraz szerokich konsultacji społecznych zostały rozpatrzone przez zespół opracowujący projekt zmian. Część z została uwzględniona w przygotowanym ostatecznym *Projekcie aktualizacji Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003 - 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010*.

⁴ pomorskim dodatku „Gazety Wyborczej” z dnia 1.09.09 i 24.09.09 r.

W przypadku, gdy uwaga bądź wniosek nie był zasadny szczegółowo opisano przyczynę jego nieuwzględnienia.

Na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego po przyjęciu *Projektu aktualizacji Programu* przez Zarząd Województwa Pomorskiego opublikowano niniejsze Podsumowanie, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o sposobie uwzględnienie zgłoszonych uwag i wniosków, umożliwiając zainteresowanym zapoznanie się z wszystkimi uwagami, ich rozstrzygnięciem.

Niniejsza Podsumowanie zostało przygotowane zgodnie z art. 42 ust.2 ustawy o udostępnianiu informacji środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008, Nr 199, poz.1227), w Departamencie Środowiska, Rolnictwa i Zasobów Naturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego